

'נמי לכם' בגימטריא קיז

ביאור כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש
בדברי הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנא
בעל ה'מאמר מרדכי'
יוצא לאור לרגל חג השבועות ה'תשפ"ג

מידוע, מידי שנה במוצאי יום הראשון דחג השבועות חוזרים אלפי חסידי ליובאוויטש מ'התהלכה' בה הולכים לדבר בדברי תורה ולשמח במאות בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי ניו יורק, כפי תקנתו הקדושה של הוד כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש. בעת החזרה של החסידים מהתהלכה עומד כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש בפתח בית הכנסת, בית המדרש ובית מעשים טובים – 770, מקבל את כל החוזרים מהתהלכה ואומר בפניהם שיחת קודש מיוחדת.

בחג השבועות תנשי"א הפעם האחרונה ששמענו לעת עתה את דבריו הקדושים של הוד כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש בחג השבועות הוא פתח בדבריו הקדושים של הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנא בעל ה'מאמר מרדכי' בעניין חג השבועות וביאר זאת בעומק רב.

דבר נפלא ביותר שאת דבריו הקצרים והמתומצתים של הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנא הנשגבים מבינת אנוש הרחב וביאר כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש בעמקות בהרהבה ובהבנה לברר מקחו של צדיק, כדרך חסידות חב"ד להביא את הנקודות של תורת הבעל שם טוב וחסידות הכללית בהבנה והשגה ובאופן של "לדעת את ה'".

מעניין לציין שכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש חזר על דברי תורתו של הרה"ק מנדבורנא ב' פעמים נוספות: ביחידות לאורחים לאחר חג השבועות - י' סיון דאותה שנה, ובשבת פרשת נשא י"ב סיון בסיום ימי התשלומין, מה שמראה על חשיבות הדברים באופן מיוחד. לשם כך אנו מגישים את הדברים ובהם יסודות מתורת החסידות בכלל ותורת חסידות חב"ד בפרט, והקשר בין חג מתן תורתנו לגאולתם של ישראל.

תוכן הדברים מעובדים מתוך השיחות כפי שאמרם והגיה את חלקם כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש, והם על אחריות חברי המערכת בלבד.

החידוש של מתן תורה

בנוגע לחג השבועות אומרים הז"ל (פסחים סח, ב) ש"הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם", שאר הימים טובים יש פלוגתא בגמרא אם צריך להיות "חציו לכם", ואפילו לפי ההלכה (רמב"ם הל' יו"ט פ"ז הי"ט (ובמ"מ שם). טוש"ע או"ח ריש סימן תקכט. שו"ע אדה"ז שם ס"ו) שבכל הימים טובים צריך להיות "חציו לכם" – יש עדיין חילוק בין חג השבועות לשאר הימים טובים, שב"שאר ימים טובים ושבתות מותר להתענות בהם תענית חלום", משא"כ בחג השבועות "אסור להתענות תענית חלום" אף שהתענית עונג לו (טור או"ח סימן רפ"ח. שו"ע אדה"ז סימן תצ"ד ס"ח, ס"ג).

והטעם לכך שלמו"ע בעצרת "בעינן נמי לכם", אומרת הגמרא "יום שניתנה בו תורה". והפירוש ד"לכם" מפרש רש"י – "שישמח בו במאכל ובמשתה". ויש להבין הקשר בין יום שניתנה בו תורה שהוא עניין רוחני, לבין החיוב לשמחה במאכל ומשתה שהוא עניין גשמי.

וביאור הדבר ע"פ המבואר בחסידות בתוכן החידוש של מתן תורה שבו נפעל החיבור דאלקות עם הגוף הגשמי דבני ישראל, כמו שכתוב בתניא קדישא ש"זבנו ובחרת מכל עם ולשון" הולך על בחירת הקב"ה דווקא בגוף החומרי של בני ישראל, וזה נפעל במתן תורה. וזהו החידוש של מתן תורה – שיגשמות העולם ותחבר עם אלוקות, וכמו שכתוב במדרש תנחומא (פרשת וארא ט"ו) שבמתן תורה נפעל ש"התחתונים יעלו לעליונים והעליונים ירדו לתחתונים", כלומר חיבור גשמיית העולם עם האלוקות באמצעות התורה.

ולכאורה הרי לימוד התורה הקדושה היה גם לפני מתן תורה, וכמאמר הז"ל (יומא כח, ב) "מימיהן של אבותינו לא פרשה ישיבה מהם, היו במצרים ישיבה עמהם... אברהם אבינו זקן ויושב בישיבה היה?"

מבואר ע"כ בחסידות שהעילוי דמתן תורה הוא שאז נמשכה ונתלבשה התורה למטה בעולם הזה, עד שנפסק ש"תורה לא בשמים היא", והיינו שהתורה פועלת שינוי ב"תחתונים". וכפי שמספרת הגמרא שרב יוסף ביומא דעצרתא "היה מצוה לאנשי ביתו להכין לו סעודה" (פרש"י פסחים שם), שבוה מודגש, שהתורה נמשכת וחודרת בכל מציאות האדם, גם בגוף הגשמי. ולכן אמר רב יוסף "אי לאו האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא" – כי על ידי לימוד התורה מצד

עצמו בלי החידוש של מתן תורה, נשארים האדם והעולם בבחינת "שוקא" ודשות הרבים [שנקרא בזה הק' 'טורא דפרודא' ו'עלמא דפרודא' שימנותקים מאלוקות], ואינם מתחברים ומתקשרים באלוקות באופן שהתורה חודרת בהם, והחידוש של מתן תורה פעל שהתורה מתאחדת וחודרת בגשמיית האדם והעולם.

שבועות וקץ הגאולה

ויש להוסיף בזה, על פי המבואר בספר מאמר מרדכי מסכת פסחים, להרה"צ דבי מרדכי מנדבורנא, וזה לשונו: "הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם". בעצרת שהוא זמן קבלת התורה, ואמרו הז"ל (ראה עירובין נד, א. ע"ז ה, א. שמו"ר רפ"ב) חירות משעבוד מלכיות, אזי הוא הזמן המוכשר לעת רצון להתפלל לקרב קץ הגאולה. וזהו "הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם", דבעינן לשון אם תבעיון בעו (ישעי' כא, יב) והוא לשון תפלה ובקשה [ראה מצו"ץ, וראה פירוש רש"י "אם תבקשו בקשתכם למהר הקץ"], נמ"י לכ"ם גימטריא ק"ץ (190) היינו שהוא, חג השבועות זמן מתן תורה, זמן המוכשר להתפלל שיתקרב קץ הגאולה."

והרי מצינו בכמה מקומות בתורה שלומדים דברים מגימטריא, עד להלכה בתורה ש"סתם נזירות לשלושים יום אמר קרא קדוש יהיה, יהיה בגימטריא תלתין" (נזיר, ה, א).

ויש לומר שהעומק בדברי ה'מאמר מרדכי' הוא בקשר הפנימי בין מתן תורתנו לבין הגאולה העתידה שקשר פנימי זה משתקף בכך ש"נמי לכם" בגימטריא "קץ".

וההסבר לכך הוא היות והשלימות של גילוי אלקות למטה בגשמיית ("לכם") כפי שהיה מעין זה בשעת מתן תורה תהיה בגאולה האמיתית והשלימה (בקץ וסיום הגלות). ויש לומר שזה יתבטא גם בכך, שבגאולה העתידה תהיה דווקא סעודה גשמיית, כפי שכתוב בגמרא בבא בתרא (עה, א), "אמר רבה א"ר יוחנן עתיד הקב"ה לעשות סעודה לצדיקים מבשרו של לויתן".

והסיבה לכך שהשלימות דמתן תורה היינו החיבור וההתאחדות של הגשמי עם הרוחני תהיה דווקא בגאולה העתידה, כתובה בתניא קדישא "שאו יזדכך גשמיית הגוף והעולם ויוכלו לקבל אור ה' שיאיר לישראל על ידי התורה". והתאחדות הגשמי עם הרוחני בגאולה העתידה רואים ג"כ בכך ששלימות השכר דלעתיד לבוא תהיה דווקא לבני ישראל

נשמות בגופים בעולם הזה הגשמי ומדעת הרמב"ן (שער הגמול בסופו), וכן היא ההכרעה בתורת החסידות (לקו"ת צו, טו, ג).

הכל מזדים דבעינן – מציאות העולם דורשת את הגאולה

ועל פי דברי הרה"צ רבי מרדכי מנדבורנא הנ"ל ששבועות זה הזמן להתפלל על קץ הגאולה, יש להוסיף על דרך הרמז בדיוק לשון חז"ל "הכל מזדים בעצרת דבעינן נמי לכם": הענין ד"עצרת" פועל, ש"הכל" – כל ענייני העולם "מזדים", שצריכים וזקוקים ("בעינן") לקץ וסיום הגלות ("נמי לכם"). כלומר, גם מציאות העולם מצד עצמה באה לידי הכרה והבנה בגודל הצורך וההכרה שהגאולה האמיתית והשלימה חייבת לבוא תיכף ומיד.

הצדיקים הקשורים לשבועות קשורים במיוחד לקץ הגאולה

ולפי המוסבר שעניינו של חג השבועות הוא הגאולה העתידה מובן זה שבחג השבועות הוא יום הסתלקותו של דוד מלכא משיחא. כמאמר הירושלמי במסכת ביצה (פ"ב הלכה ד') "דוד מת בעצרת". ועל פי דברי התניא קדישא באגרת הקודש סימן כ"ח שבימים ההסתלקות הוא "פועל ישועות בקרב הארץ", מובן שב"עצרת" ישנה פעולה והשפעה מיוחדת בעניינו של דוד מלכא משיחא – קץ הגלות, וכנזכר לעיל.

חג השבועות הוא גם יום ההסתלקות של הבעל-שם-טוב הקשור במיוחד עם הגאולה האמיתית והשלימה, שכששאל הבעל-שם-טוב את משיח "אימת אתי מר" ענה לו מלך המשיח "בעת שיתפרסם לימודך ויתגלה בעולם ויפוצו מעינותיך הוצעה" (אגה"ק הידועה להבעש"ט – נדפסה בכתר שם טוב בתחלתו). ולהעיר מהידוע דגילוי תורת הבעל שם טוב הוא "טעימה" מגילוי תורתו של משיח (ספר המאמרים תרס"ג לכ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע) וראה בספר תורת חיים לאדמו"ר האמצעי נ"ע שמות שכט, סע"ב: "היראה הפנימית שהיה בבעל שם טוב ז"ל שהיה מעין יראה של משיח".

ויש להוסיף בקשר שבין חג מתן תורתנו לגאולה העתידה וביחס למשיח רבינו רועם של ישראל, ששייכותו עם חג השבועות היא בכך ש"משיח קיבל תורה מסיני", ושייכותו לגאולה היא בכך שהוא הוא הגואל, וכדברי המדרש

רבה על משה רבינו (שמו"ר פ"ב) "גואל ראשון הוא גואל אחרון", כלומר שעל ידי משה רבינו שקיבל תורה מסיני נמשך הכח על ה"קץ" (בגימטריא "נמי לכם") בגאולה האמיתית והשלימה.

מי"ד הן נגאלים

ולהעיר ולהוסיף, שהראשי-תיבות דהשמות של שלשת רועי ישראל הנ"ל (משה, ישראל, דוד) – הוא "מיד", שמרמז על לשון חז"ל (מסכת שבת קיה, ב.) "אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים". וכן כתב הרמב"ם בהל' תשובה (פ"ז ה"ה) "כל הנביאים מולן צויו על התשובה ואין ישראל נגאלין אלא בתשובה וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין". והרמז בדברי הגמרא והרמב"ם הוא שהגאולה האמיתית והשלימה באה בזכות שלשת הצדיקים דמי"ד – משה, ישראל ודוד.

וכן יש לומר ש"מיד" היינו מיד בזמן גשמי ובגשמיות העולם שהגאולה באה תיכף ומיד.

יום טוב שני של גאולה

ויהי רצון, שתיכף ומיד יקויים בפועל ה"נמי לכם" – קץ וסיום הגלות. ובמילא ישנו הסיום דיום הראשון דחג השבועות, ועל אחת כמה וכמה ההמשך דיום השני דחג השבועות, כך שבמקום היותו יום טוב שני של גליות – נעשה הוא מיד היום דקייבוץ גליות דכל בני ישראל, ולהעיר משו"ת התם סופר באו"ח סוף סימן קמה: "לא יום טוב שני של גליות רמז בשעת חדות מתן תורה וחירות מאומות העולם אלא יום טוב שני של גאולה במהרה בימינו אמן".

ונזכה מיד לנאמר בתפילה "ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו תמידים כסדרם ומוספים כהלכתם" מלל גם שיקריבו קרבנות של תודה ושמחה שמן הסתם יקריבו קרבנות תודה בקשר עם ה"קץ" והגאולה, מכל שכן מיחיד שיצא מבית האסורים שחייב להקריב קרבן תודה.

מקורות: 'מאמר מרדכי' סיגעט תר"ס להרה"צ רבי מרדכי מנדבורנא (י"ט באייר תקפ"ד – ט"ו בתשרי תרנ"ה). ספר השיחות תנש"א חלק ב' עמוד 563 ואילך, ע' 583 ואילך, מוגה. יחידות לאורחים י' סיון תנש"א 'שיחות קודש' עמוד 286-267 בלתי מוגה.

להביבותא דמילתא מובא בואת קטע משיחת קודש של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש עם הרה"צ רבי יששכר בער רוזנבוים האדמו"ר מנדבורנא מיום ד', י"ד אייר, פסח שני, ה'תשמ"ג:

המצוות בזמן הגלות מהווים הכנה היוצרת את השלימות לעתיד לבוא

אדמו"ר מליובאוויטש: בהקשר לכלל קיום המצוות בזמן הגלות, נאמר בספרי: "היו מצוינין במצוות, שכשתחזרו, לא יהיו עליכם חדשים". כלומר, כלל קיום המצוות בזמן הגלות, הוא בבחינת "הכנה" לקיומן לעתיד לבוא.

מכך מובן – לאידך, כי קיום המצוות בזמן הגלות, הינו בר תוקף ומעלה מיוחדים, שלכך – בכוחו להוות "הכנה", היוצרת את השלימות שתהיה לעתיד לבוא.

האדמו"ר מנדבורנא: אולם, למרות זאת, "הכנה" זו מתמשכת זה זמן רב, יתר על המידה! אדמו"ר מליובאוויטש: כן, כבר "כלו כל הקיצין"!

אדמו"ר מליובאוויטש: התפילה הנאמרת לאחר ספירת העומר, היא: "הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה, במהרה בימינו, אמן סלה".

ניתן לבאר את הדיוק שבהוספת – "סלה" (מבלי להסתפק ב"אמן" בלבד). לפי המבואר במסכת עירובין (נד, א): "כל מקום שנאמר, נצח סלה ועד, אין לו הפסק", כלומר, "סלה" מבטא את הנצח. ולכך, כאשר מבקשים על בנין בית המקדש השלישי, מסיימים ב"אמן סלה". שכן, מעלת בית המקדש השלישי על קודמיו, מתבטאת בנצחיותו, כי רק הוא יהיה נצחי.

דבר זה נעשה על ידי עבודת בני ישראל בזמן הגלות, ובכך מתבטא גודל מעלתם. שכן, אף בזמן הגלות, ולא זו בלבד, אלא אף בחוץ לארץ – אתם נמצאים לפחות בארץ הקודש. אולם אני הלא נמצא בחוץ לארץ – בידם להביא לכך, כי הקב"ה ישיב את עבודת בית המקדש למקומה, שיהא זה "סלה" – בית נצחי.

האדמו"ר מנדבורנא: לעיתים, כאשר מביטים מבחוץ, רואים טוב יותר!

אדמו"ר מליובאוויטש: אכן, מבחוץ, רואים את הדבר כולו. מובא בגמרא: "חד מינן (מבניי בבל) כי סליק להתם (לא"י) עדיף כתר מינייהו". ומכך מובן, כי אף לבן א"י נוספת מעלה מיוחדת בכך שבא לחו"ל ושב לארץ ישראל.

(שיח שרפי קודש עמ' 382 ואילך)

י"ל על ידי:

ת.ד. 1025 קריית מלאכי

נערך, נסדר והוכן לדפוס ע"י מנחם מענדל בן זהבה מלכה